

Õiguskantsler

Hr Kalju Sinisalu
juhatuse liige
MTÜ Paju Pansionaadid
pajupansionaadid@gmail.com

Teie nr
Meie 16.06.2022 nr 7-9/210510/2203298

Järelkontrollkäik MTÜ Paju Pansionaadid hooldekodusse

Austatud härra Kalju Sinisalu

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 09.12.2021 ette teatamata MTÜ Paju Pansionaadid hooldekodu (edaspidi hooldekodu).

Kontrollkäigu eesmärk oli uurida, kuidas hooldekodu on arvestanud õiguskantsleri [varasemaid soovitusi](#).¹ Kokkuvõttes on esitatud ka järelkontrolli põhjal tehtud uued tähelepanekud.

Rõõmustab see, et tegevusjuhendajatel on nüüd Helle majas remonditud avar puhke- ja töötuba. Mõisamaja elanike toad on sisustatud hubasemalt. Hooldekodu on põhjalikult läbi mõelnud nakkushaiguste ennetamise strateegia ja tegevuskava ning on koostanud juhised olukorraks, kui hooldekodu elanikud peaksid haigestuma. Väärrib tunnustust, et hooldekodu juhtkond on huvitatud arengust ja teenuse kvaliteedi parandamisest. Tehakse tihedat koostööd erihoolekandeteenuse osutajaid nõustavate asutustega. Juhtkond plaanib parandada hooldekodu olmetingimusi.

Kahjuks pole hooldekodu mitmeid õiguskantsleri soovitusi arvestanud. Hooldusplaanide ja tegevusplaanide koostamise põhimõtted on jäänud samaks. Personali hulka ei ole suurendatud ning endiselt ei ole hooldekodus abi kutsumise süsteemi. Endiselt piiratakse hooldekodu elanike liikumisvabadust, ilma et selleks oleks õiguslikku alust.

Hooldekodu kodukorras ei tohiks esitada seadusega vastuolus olevaid nõudeid.

Õiguskantsleri nõunikud tegid ringkäigu hooldekodu ruumides, tutvusid dokumentidega ning vestlesid töötajate ja hooldekodu elanikega.

1. Olmetingimused

Mitmed Mõisamaja teise korruse elanike toad on muudetud hubasemaks. Magamistubade seinu on kaunistatud paberist aplikatsioonidega ja raamitud maalidega, tubadesse on toodud potililli.

¹ Kontrolliti olulisemate soovitude järgimist. Kui mõnd soovitust järelkontrolli kokkuvõttes ei ole käsitletud, ei anna õiguskantsler sellega hinnangut, kas soovitust on järgitud või ei.

Mõisamaja esimesele korrusele on majutatud üldhooldusteenust saavad inimesed. Võrreldes [eelmise kontrollkäiguga](#) oli olukord esimesel korrusel rahulikum. Hooldekodu töötajad jälgisid, et teise korruse elanikud ei häiriks esimesele korrusele majutatud inimesi. Siiski on ühe esimese korruse magamistoa vastas endiselt telerivaatamise ala. Pidev müra ning inimeste teleri ette kogunemine võib väga häirida telerituaali vahetuses läheduses elavaid inimesi. Õiguskantsler [kordab](#), et mõistlik oleks korraldada ühistegevust ja telerivaatamist mõnes magamistubadest kaugemal asuvas ruumis.

Inimestele vajadusel manustamiseks välja kirjutatud ravimite pakendid on nimeliselt markeeritud.

Mõisamaja ravimite kapis oli üks aegunud retseptiravim². Hooldekodu elanike tervise kaitseks on oluline, et kõlbmatud (nt mille säilivusaeg on möödunud) ja ebavajalikud ravimid hävitataks [nõuetekohaselt](#). Aegunud ravimite kasutamine võib ohustada tervist.

Õiguskantsler palub hooldekodul leida Mõisamaja esimesel korrusel telerivaatamiseks sobilikum ruum, mis asuks magamistubadest eemal. Aegunud ravimid peab nõuetekohaselt hävitama.

2. Personal ja hooldusteenuse dokumenteerimine

Võrreldes varasemaga on hooldekodus praegu vähem töötajaid. Järelekontrolli ajal oli täitmata neli töökohta. Juhataja sõnul tuleks tööle võtta veel kaks hooldajat ning kaks tegevusjuhendajat.³ Kuna hooldekodu elanike hulk ei ole vähenenud, on endiselt asjakohased need soovitusel, mida õiguskantsler andis personali kohta eelmise kontrollkäigu [kokkuvõttes](#).

Hooldusplaanide ja tegevusplaanide koostamises ei ole märkimisväärseid muudatusi tehtud. Hooldekodu on hakanud mõnevõrra põhjalikumalt kajastama hooldus- ja tegevusplaanides abivajajate muresid, kuid endiselt ei ole konkreetset tegevusplaani, kuidas hooldekodu saaks inimese arengut toetada või tema seisundit säilitada. Õiguskantsler on pärast eelmist kontrollkäiku [märkinud](#), et kui tegevuse ajakavas on kirjas „vastavalt toimumisele“, siis ei ole inimesele ega ka tegevusjuhendajale üheselt selge, millal tegevus peaks toimuma ning kuidas tuleb oma töö- või tegevusaega planeerida. Mõnes tegevusplaanis oli endiselt täitmata lahter, kuhu märgitakse, kuidas inimese oskused on paranenud.

Õiguskantsler tunnustab hooldekodu juhtkonna tegutsemist töötajate leidmisel. Hooldekodu võiks leida võimalusi ka koosseisu suurendamiseks. Õiguskantsler kordab varasemat soovitusel ning palub vaadata üle hooldusplaanide ja tegevusplaanide koostamise tavad. Hooldusplaanist peab hõlpsasti leidma infot nii elaniku toimetuleku kui ka edasiste plaanide kohta, mida on kavas teha tema terviseseisundi säilitamiseks või parandamiseks. Tegevusplaanis peaks esitama ka planeeritud tegevuste ajakava ning kuidas mingi tegevus mõjutab inimese arengut.

3. Vabaduse piiramine ja ravimite võtmise kohustus

Hooldekodu Hollandi maja võrkaed oli järelekontrolli ajal lukus. Sama olukord oli ka 2020. aastal tehtud [kontrollkäigu](#) ajal. Töötajad selgitasid, et võrkaed ongi pidevalt lukus. See tähendab, et Hollandi maja elanikud ei saa piiratud territooriumilt omal soovil lahkuda.

² Valocordin Diazepam, kõlblik kuni 08.2021.

³ Hooldekodu juhataja kinnitusel on 2022. aastal võetud hooldekodusse tööle kolm tegevusjuhendajat ja üks hooldustöötaja.

Õiguskantsler on ka varem [selgitanud](#), et seaduse kohaselt ei tohi üldhooldusteenust saavate inimeste liikumisvabadust piirata. Mõistagi vajavad need inimesed abi ja juhendamist, kuid seejuures ei luba seadus neid tuppa, majja ega aeda lukustada. Vabaduse tohib võtta vaid kohtu otsusel.

Hooldekodu kodukorda ei ole muudetud. Kodukord on hooldekodu elanikele pidevalt kättesaadav, see on välja pandud hooldekodu infostendidele.

Õiguskantsler [selgitab](#) veelkord, et seaduse kohaselt tohib inimest sundida ravimit võtma vaid tahtest olenematu ravi (psühhiaatrilise abi seaduse § 11; nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 4) või sundravi (karistusseadustiku § 86) korral. Nii tahtest olenematu ravi kui ka sundravi rakendamise üle otsustab kohus. Mõistagi on oluline, et hooldekodu elanike tervis ei halveneks ja arsti määratud ravimeid tarvitatakse ette nähtud aegadel ja korras. Juhul kui hooldekodu elanik loobub temale välja kirjutatud ravimite võtmisest, tuleb see info kirjalikult talletada ning suunata inimene õe või arsti juurde, kes saab selgitada patsiendile ravimitest loobumisega seotud riske.

Palun vaadake üle asutuse kodukord ning parandage selle sõnastust kooskõlas seadusega.

Ootan MTÜ Paju Pansionaadid tagasisidet soovitudele võimaluse korral hiljemalt 25.07.2022.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet, Ravimiamet, Valga Vallavalitsus.